

46. Johannes.

- a. VÖ, R6, 191, 21. (D)
 b. HI, S.L.S. 82, 374. (I)
 c. RE, S.L.S. 63, 76. (E)

- d. PÖ, I.N.E. 4, 4. (G)
 e. HO, S.L.S. 367, 1258.
 f. HO, S.L.S. 352, 1236.

MELODI.
 Översikt.

- a. Öb, Vörå, Rekipeldo.
 Sj. Anna Grannas.

Uppt. O. R. Sjöberg. *Varianter.*

Jo-han-nes gin-go åt sko-gen, och la-de sig i rö-va-re-

råd. Han vil-le sin hust-ru bort-säl-ja, hon går förvisst med en son.

- b. Åb, Hitis.

Uppt. O. R. Sjöberg 1880-talet.

Jo-han-nes gick sig åt sko-gen, han la-de med rö-va-ren

an. Sin hust-run vill han bort-säl-ja, hon går nu

visst med en son.

- c. Öb, Replot.

Uppt. V. Sjöberg 1897.

Det bodd ju en skälm i-bland al-la, ut-i de o-mön-di-gas land.

Jo-han-nes vill han sig kal-la. Han ha-de en hust-ru för-sann.

d. *Öb, Pörtom.*

Uppt. Maria Krook.

Det bod-de en skälm i-bland tal-lar ut - - i de o-myn-di-gas
land. Jo - han-nes lå-ter han sig kal-la. Han ha - - de en
hust - ru för - sann.

e. *Åb, Houtskär, Sördö.*Sj. *Serafina Vestin*, f. 1874.

Uppt. Greta Dahlström 1924.

f. *Åb, Houtskär, Bastvik.*Sj. *Albert Andersson*, f. 1858.

Uppt. Greta Dahlström 1923.

Jo-han-nes han gångar åt sko-gen, han la - de med rö - va - ren råd.
Han vil - le sin hust-ru bort-säl-ja. Hon går förvisst med en son.

- TEXT. A. RE, R3, 160, 7. F. MU, S.L.S. 19, 649.
Översikt. B. HI, S.L.S. 82, 221; S.L.S. 317, 40. G. »Skälm bland tallar», PÖ, I.N.E.
C. MA, R3, 156, 37. 4, 4. (d)
D. VÖ, R3, 165, 38. (a) H. VÖ, R5, 186, 18.
E. »Johannes och rövaren», RE, S.L.S. I. HI, S.L.S. 82, 71. (b)
63, 44. (c)

*Varianter.***A.**

Replot, Björkö. Sj. Carl Jakob Brink. Uppt. C. J. Roos.

1. Det budde en skälm ibland alla
uti umöndigas land.
Johannes låter han sig kalla;
han hade en hustru försann.

2. Johannes han gångar åt skugen
och lade med rövare råd;
han ville sin hustru bortsälja,
hun går förvisst med en son.

3. Johannes går him till sin hustru och säger i samma sinn.
Han ville åt skogen gånga
att köpa de feta svin.

4. »Jag orkar ej gånga åt skogen,
min tid han är icke så lång.»
»Jo, vi skula gå möcket sakta,
rätt möcket sakta försann.»

5. Och när som vi kommo åt skogen,
sad hustrun åt mannen sin:
»Vad äro de feta svinen,
som du lovte mig köpa him?»

6. Johannes begönte att ropa
och ropte så gräselig.
De rövare begönte att löpa
och löpte allt med en hast.

7. Fram kom den äldsta rövaren
och hade göllen i sin hand.
Ja, hundra och flera
böd han för den kvinnan försann.

8. De rövare begönte att träta,
vem lotten skulle falla uppå;
vem skule den kvinnan avkläda,
vem fostret sedan skule få.

9. »Självs skall du avkläda henne klä-
den,
själv skall du binda henne vid träd,
och då skall du få dina göllen,
och då får du gå din väg.»

10. De gjorde henne skälmstöcken
flera,
en oförskämda hand.
Att hennes röst ej skulle höras
de bant henne kavlar i mun.

11. Men Gud, som alla hjälper,
han hjälper i största nöd,

han skickade fram de hundar,
som detta dem kan gör.

12. Så kom där en karl ridandes
och såg vad där skulle ske,
han såg den fattiga kvinnan
stod naken och bunden vid träd.

13. Han togo själv sina knivar
och skåro de banden av.
Hans ögon de runno så strida;
Kristi pina kom han ihåg.

14. Han tog den fattiga kvinnan
och lade henne på sin ök,
han förde henne him i sin kammar;
hun var så nära död.

15. Åtta dagar där så efter
så födde hun sönerna två;
hun sände båd till Johannes,
att han till sig skule gå.

16. Johannes var snar till att ljuga,
den oförskämda hund;
men hans hustru, hun är nu avsomnad,
hun lever i himmelrik.

17. Ung karl tog Johannes i handen
och bad hunom med sig gå.
Så gingo de in i den kammar,
där hans hustru låg.

18. »Vi, ve du lider kunde,
vi, skäms du lider!
Men din lön skall du visst bekomma,
om jag får leva försann.»

19. De tugu Johannes snart till att
fängslas,
de lade hunom bojorna uppå.
Hans ben de slugus sönder,
hans huvud höggos ock av.

B.

Hitis, Vänö. Sj. Maria Blomberg. Uppt. J. E. Wefvar 1880-talet.

1. Johannes gick åt skogen
och gjorde med rövare råd.
Han skulle bortsälja sin hustru;
hon går förvisst med en son.

2. När han kom åt skogen,
sade han till hustrun sin:
»Kom, ville vi gånga åt skogen
och köpa oss ett fett svin!»

3. »Jag orkar ej med dig gånga,
min tid är ganska kort.
Kom, ville vi gå sakta
ja, sakta skola vi gå.»

4. När som de kommo åt skogen,
sade hustrun till mannen sin:
»Var har du det feta svinet
du lovte mig köpa hem?»

5. Johannes börjar ropa,
han rofte med en hast.
Och rövaren börja att löpa;
de luppo med en fart.

6. Rövaren börja att grubbla,
vem lotten skulle falla uppå,
vem kvinnan skulle uppskära,
vem som fostret skulle få.

7. Då sade den yngste rövaren:
»Giv mig din gyllene hand!
Tiotusen gyllen de flera
ger jag för den kvinnan sann.»

8. »Själv skall du kläda av henne,
själv skall du bind un vid trä.
Sen får du gyllen äga,
och sen får du gånga din väg.»

9. Kvinnan hon började ropa,
hon rofte med höga röst:
»Och Herren, som hjälper alla,
Han hjälper mig av min nödl!»

10. Sen kom där en ung karl ridandes,
han såg, hur detta skull ske,
han såg den fattiga kvinnan
stod fastbunden vid trä.

11. Han tog den silvboda kniven
och skuru de bandena av.
Hans tårar de runno så strida;
Kristi pina kom han ihåg.

12. Han tog den kvinnan i handen
och sade: »Följ med mig,
skall vi gå åt din kammare,
som vi förr ha varit uti.»

13. Han tog uti kvinnan
och lade un uppå sin ök,
och förde un hem åt sin kammare.
Hon var då nära halvdöd.

14. »Fy skämman, du redige hund!
Fy skämman, du redige man!
Var haver du din hustru,
den du haver lovat försann?»

15. »Hon är långt avsomnad,
hon lever evinnerlig.»
— — —

C.

Malax. Uppt. J. Hagman 1870.

1. Där bodde en skälm ibland alla
uti de omyndigas land.
Johannes lät han sig kalla,
han hade en from hustru försann.

2. Johannes han gångar till skogen
och gjorde med rövarne råd.
Han ville sin hustru bortsälja;
hon går för visst med en son.

3. Johannes gick hem till sin hustru,
sade mannen till hustrun sin:

»Vi skola gå till skogen
och köpa de feta svin.»

4. »Jag orkar ej gå till skogen,
min tid han är ej lång.»

»Vi ska gå mycket sakta,
ja, mycket sakta försann.»

5. Och när de kommo till skogen,
sade hustrun till mannen sin:

»Var äro de feta svinen,
som du lovt köpa mig hem?»

6. Då begynte Johannes att ropa,
ja, han ropte så gräseligt,
då begynte rövarne att löpa,
ja, de löpte allt med en hast.

7. Då kom den äldsta rövaren fram
och hade de gyllen i hand.

»Tiotusen gyllen giver jag dig,
om jag får din hustru försann.

8. Själv skall du kläda kläder av
henne,

själv skall du binda henne vid träd,
sen får du ta de gyllen,
sen får du gå din väg.»

9. Då begynte rövarne att träta,
vem lotten skulle falla uppå,

vem denna kvinnan skulle uppskära,
vem fostret sedan skulle få?

10. Så kom en ungarl ridande
och såg vad där skulle ske.
Han såg den fattiga kvinnan
stod naken, bunden vid trä.

11. Så drog han fram sin silverbund-
na knivar
och skar av dessa band.
Hans ögon de runno så strida;
Kristi pina kom han ihåg.

12. Han tog den fattiga kvinnan
och lade henne på sin ök
och förde henne i kammaren sin;
hon var så näran dö.

13. Strax skickades efter Johannes,
att man skulle efter honom gå;
man förde honom allt i kammaren in,
allt där hans hustru låg.

14. »Tvi dig, du lede hunde
tvi skäms du lede man!
Din lön skall jag väl låta bekomma,
om jag får leva försann.»

15. Man förde Johannes strax fängs-
lad
och satte honom bojor uppå.
Hans ben slogo de alldeles sönder,
hans huvud huggo de av.

D.

Vörå, Rekipeldo. Sj. Anna Grannas. Uppt. J. E. Wefvar 1875—76.

1. Johannes gingo åt skogen
och lade sig i rövare råd.

Han ville sin hustru bortsälja;
hon går förvisst med en son.

2. Johannes gick hem till sin hustru
och sade i samma sinn:

»Vi ville åt skogen gånga
och köpa de feta svin.»

3. »Jag orkar ej åt skogen gånga,
min tid han är aldrig så lång.»

»Vi ska gå mycket sakta,
ja, mycket sakta försann.»

4. När som de kommo åt skogen,
fråga hon:

»Var är de feta svin,
du lofte mig köpa hem?»

5. Då begynte Johannes att ropa, han rofte så gräseligt. Då kom den äldste rövarn med en förgyllen i hand.

6. »Själw skall du kläda av henne, själw skall du bind henn vid trä. Då skall du få din förgyllen och gå him din väg.»

7. Johannes gjorde henne flera skälmsstycken; han band henne kavlar i mun, så att hennes rop skulle ej höras, men Gud, som hjälper alla.

8. Då begynte de rövarna att träta, vem låten skulle falla uppå, vem kvinnan skulle uppskära, och vem som fostret skulle få.

9. Och Gud, som hjälper alla, han hjälper i största nöd. Han skicka ut de hundar, som gjorde gny därav.

10. Där kom en ung kar ridand och såg vad där skulle ske.

Han såg den fattiga kvinnan stod naken, bunden vid trä.

11. Hans ögon de runno strida, Kristi pino kom han ihåg. Han tog sina silverbundna knivar och skar det repet av.

12. Han tog henne på sina armar och lade henne på sin ög. Han förde henne him till sin kammar; hon voro så nära att dö.

13. Åtta dagar därefter, så födde hon sönerna två. Hon skicka bud efter Johannes, att han dit skulle kom.

14. »Johannes var har du din hustru?» »Hon är avsomnad och lever i himmelrik.

15. Fy, sköms, du lede hunde, fy, sköms, du lede kar! Nog skall din lön betalas, om jag får leva försann.

16. De slogo hans bener sönder, de huggde hans huvud av.

OTRYCKTA E. (str. enl. A: 1—7, 9, 10, 8, 11, 12, TEXTER. 13^{3,4,1,2}, 14—19). Replot. Uppt. V. Sjöberg 1897.
Översikt. F. (1^{1,3,4}, 2—7, 9—10, 8, 11—19). Mun- sala. Uppt. M. Thors 1890.

G. (1—3, 5, 6, 9, 12^{1,2}, 13^{1,2}, 14, 15, 18). Pörtom. Uppt. Maria Krook.
H. (2—7, 9, 10, 8, 11—18, 19^{1,3}). Vörå. Uppt. J. E. Wefvar.
I. (2—7, 9, 10, 12—16, 19). Hitis. Uppt. J. E. Wefvar 1880-talet.

Avvikelser i E—I enligt A.

1¹ bodd ju E; ibland tallar G — 1² (*saknas*) F; Uti de E, G; omyndigas G — 1³ J. vill han s. k. E.

2¹ J. sig gångar E; J. gick sig I; skogen E, I — 2² Och hade F; Han håller med G; rövaren E; rövaren an I — 2³ hostro H; Sin hustru vill han b. I.

3¹ J. gick hem G; hostro H; J. kom hem ur skogen I — 3² O. s. med s. s. G; O. säger i s. stund H; Sade han till hustrun sin I — 3³ Vi vilja å. s. nu g. E; Vi ville å. s. oss g. F, H; Vi skola nu gånga till skogen G; Kom, ville vi gå åt skogen I — 3⁴ För att G; Att där k. E; Och köpa I.

4¹ till skogen E, F; Jag ork ej mera gånga I — 4² [han] E; är ej så l. H; är aldrig s. l. E, F; han görs mig så lång I — 4³ [Jo] E—I; mycket E, F, H; Kom ville vi gå sakta I — 4⁴ Ja, mycket s. f. E, F, I.

5¹ de kommo till E, G; de kommo F, H, I — 5² Sade E, F, I; Så sade hon till mannen sin G; Säger hostran åt mannen sin H; till mannen s. I — 5³ Var haver du H — 5⁴ [Som] E, G, H; lovade mig få k. H; hem F; få köpa hem G; lovte köpa mig hem I.

6¹ begynte E, F, I; Då började han att ropa G; J. han byrjade att H — 6² Han rop- te E, F; Ja, rofte H; Han rofte med höga

röst I — 6^a rövaren I — 6^a De löpte a. m. stor h. E; Ja löpte H; De loppo I; allt med en fart H, I.

7¹ den största rövare G; Den yn[g]ste rövaren steg fram I — 7^a förgyllen i hand E; gölen F; Med gyllen och flera gyllen i hand G; [sin] H, I — 7^a och flera böd han H; Femhundrausen gyllen och flera I — 7^a [den] F; för den hostran H.

8¹ rövarer E — 8^a V. kvinnan skulle uppskära E, F; V. hostran skall uppskära H — 8^a skall få E, F, H.

9¹ Själv s. d. kläd av h. kläder E; kläda av henne F; kläda kläder av henne G; klä kläden av henne H; Själv får du kläda av henne kläder I — 9^a bind hen vid t. E; Själv får du bind un vid trä I — 9^a få detta förgyllen E; få din gölen F; få din belöning H; Själv får du de gyllen äga F; Och hennes rop det hördes G — 9^a Själv skall du sätta kavlen i mun G; Ja sen så skall du få gå d. v. H; Och sedan gå d. v. I.

10¹ Han gjorde E, F, H, I; [flera] E; skälkstycken I — 10^a Den oförståndiger E, F, H — 10^a hennes rop E, F; intet skall höras I — 10^a Band han hen en kavla i m. E; Band han henne kavle i m. F; Bant han henne en kavle i m. H; Han band henne en kavla i m. I.

11¹ Gud han hjälper oss alla E, F, H — 11^a Som h. H — 11^a att han H; skickade för E — 11^a En som deras arghet förgör E; dem kund gör H.

12¹ Där kom en ungersven ridande E; Då k. en ung karl ridande F; Då kommo två män ridande G; Fram kom där en ung k. r. H; Där kom en ung kar i lande I — 12^a Han såg v. d. månd s. E; kunde ske F; Och sågo G; Han såg vad på färde var H — 12^a Stå naken [och] E, F; S. n. fastbunden vid trä H, I.

13¹ H. tog de silvbunda knivar E; H. tog sina silverbonade k. F; H. tog sin silvboda

kniva I; De togo den sillbogna kniven G — 13^a skuro E, G; de bandena E; skar F; skoro d. b. utav I — 13^a [de] F; [så] E, F, H — 13^a Krist E.

14¹ Han tog henne på sina armar E, F; De togo den nakna k. G; Han tog väl henne i handen I — 14^a Och satte G; sin föl E; Bad henne skull följa honom åt I — 14^a Sen förde han hen i E; De förde G; Kom ville vi gå i din kammar I — 14^a nära att dö E, F; Allt där du förut låg I.

15¹ därefter E, F, G, H, I — 15^a Framfödde E; Födde hon de sönerna t. I — 15^a Hon skicka då E; bud F; De skickade bud på J. G; Sen skicka hon bud I — 15^a Och bad honom E, F, G, H; till sig att gå E; till sig gå F, H; med sig gå G; till henne sku g. I.

16¹ J. var har du din hustru E, F; Var haver du din fromma H, I; hostra H; hustru I — 16^a Jag såg hon E, F, H; rest av med dig E; var ej med dig F; var av med dig H; Som hon haver levat med dig I — 16^a Min hustru är E, F, H, I; redan avsmnad I — 16^a H. i. evinnerlig I.

17¹ Då tog han Johannes E; Ungkarlen tog J. F, H — 17^a Allt i den kammar H — 17^a Där barnen och hustrun låg E.

18¹ Tvi skäms du lede h. E, F; Tve dig du ledige make G; Vi sköm du leda man H — 18^a Fy skäms du lede man E, F; Tve dig du ledige skäl G; Fy skäm du leda hund H — 18^a Nog skall din lön betalas E, F; [visst] G; Vi skall du få din belöning H.

19¹ De togo J. att f. E; till fånga F; De kasta J. i fångslet I; J. blev fångslad och det sjunges H — 19^a bojor E, I — 19^a De slogo hans ben E, F; (sen) sönder E, F; Hans ben slog sönder av trängtan (?) H; så slogo de sönder I — 19^a Och huggde E; hans huvud av E, F; De höggo F; Hans huvud så huggde de av I.